Overweging: 32e zondag door het jaar
Motto: totdat Hij komt. Over waakzaamheid en wijze en dwaze meisjes
Lezingen: Wijsheid 6,12-16 en Matteüs 25,1-13
Zondag 8 november 2026 Dora Kruijer

Het evangelie waarnaar we luisterden is een parabel die tot de verbeelding spreekt. Je zou er zo een film van kunnen maken. Tien meisjes, vriendinnen van de bruid, staan de bruidegom op te wachten. Zoals in een Joodse bruiloft gebruikelijk is, zullen ze de bruidegom in een feestelijke processie met brandende olielampen begeleiden naar de bruid.
De meisjes zijn vrolijk gestemd. Het feest lokt! Helaas … de bruidegom laat op zich wachten en ze dommelen in slaap. Ze worden pas wakker als ze het geroep horen dat de bruidegom eraan komt. Tot overmaat van ramp ziet de helft van de meisjes dat er nu onvoldoende olie is voor hun lamp. Ze hebben geen reserves. Nieuwe olie moet gekocht worden.
Dan zijn ze te laat voor het bruiloftsfeest.

"Zo is het met het Rijk der Hemelen", zegt Jezus. Als je olielamp geen licht geeft, dan hoor je niet thuis in het rijk der hemelen. Je mag niet binnen en gaat het feest aan jou voorbij.
Dat is nogal wat.

Het riep nogal wat irritaties op bij de mensen met wie ik deze lezing besprak. Immers: De10 meisjes krijgen meteen een etiket opgeplakt: ze zijn dom of verstandig. In andere vertalingen: dwaas of wijs. Dwaas zijn vijf meisjes die geen olie genoeg hadden en wijs, de andere vijf meisjes, die wel vooruit keken en wel olie hadden.
Was het maar zo simpel. Zijn wij niet allemaal soms dwaas en soms verstandig? Zijn het geen twee kanten in onszelf?
Ongemakkelijk is ook dat de wijze meisje hun olie niet willen delen, want ze zouden wel eens tekort kunnen komen. Ze hebben geen greintje compassie met hun dwaze vriendinnen. Dat is niet bepaald handelen in de geest van Jezus.
Dan tot slot de bruidegom: hij laat uren op zich wachten en is onverbiddelijk voor de meisjes die te laat zijn voor het bruiloftsfeest. De deur van het bruiloftsfeest gaat definitief dicht.

Wat wil deze harde boodschap ons zeggen?

Laten we de omstandigheden waarin de woorden van deze parabel zijn opgeschreven eens nader bekijken. Om te begrijpen waar Jezus op doelt.

Het evangelie van Matteus heeft zijn neerslag gekregen rond het jaar 70 na Christus. Hij schreef zijn evangelie voor christenen afkomstig uit het Jodendom. Het is de tijd van de verwoesting van de tempel in Jerusalem, het hart van het Joodse leven. een tijd van opstand, oorlog en onderdrukking. Volkeren werden uiteen gereten en verspreid over grote gebieden.
Hoe konden zijn volgelingen nog blijven geloven in het komen van het Rijk der hemelen met gerechtigheid en vrede?
Een vraag die ook wij ons kunnen stellen als we ons bewust zijn van alles wat er in de wereld gebeurt, waar velen benauwd zijn voor wat ons wellicht nog te wachten staat.
"Er zullen ongehoorde rampen , oorlogen, onderdrukking en hongersnood plaatsvinden", zo zegt Jezus in het voorafgaande hoofdstuk.
Maar de Mensenzoon terugkeren en er zal recht gedaan worden.
Hou vol, zegt Jezus. Blijf geloven in het rijk der hemelen. Niet met woorden alleen; niet ieder die zegt Heer, Heer, zal het rijk der hemelen binnengaan, maar ieder die de wil doet van de Vader. Je moet ernaar leven; doen wat je te doen staat.

En dan vertelt hij in de laatste grote redevoering vlak voor zijn lijden de gelijkenis van de wijze en dwaze bruidsmeisjes.
En verhaal om ons moed in te spreken, maar ook om ons te waarschuwen: de bruidegom komt, maar je weet niet wanneer en hoe laat. Zorg dat je voorbereid bent hem te ontvangen.

De boodschap is duidelijk: zorg voor olie en breng licht in het donker. Zo zal de bruidegom je herkennen.

Dat is nogal wat in een wereld met zoveel duisternis, zoveel verdriet.
Daar lijkt geen beginnen aan.
Legt dat niet een zware verantwoordelijkheid op onze schouders?
Wordt het leven niet erg zwaar als we die last moeten dragen?

We kunnen ervoor kiezen om ons af te wenden.
Geen kranten lezen, geen tv kijken, mobieltje uit.
Misschien is het af en toe ook nodig om niet depressief te worden:
Even niets, tijd voor jezelf, om terug te keren naar die bron van liefde in je.
Tijd om, als het ware, je kruikje weer te vullen met olie van Gods liefde.
Stilte, meditatie, muziek, een wandeling in de natuur, een mooi boek kan je helpen.
Maar blijft het hierbij, dan zal de wereld er niet beter van worden en uiteindelijk wij ook niet.

Er zal pas iets ten goede keren als wij de roep horen:
Wordt wakker, de bruidegom komt eraan! Wordt wakker. Kom in actie! De wereld roept jou.
Het is aan jou en aan ieder van ons om ja te zeggen.
Altijd kunnen we, keer op keer, keuzes maken, onze lamp aan te steken en het goede te doen voor wie of wat op onze weg komt.

Want ook wij zijn uitgenodigd op de bruiloft.
Een feest waar mensen zich in liefde verbinden.
Een feest om samen te vieren.
Een bruiloft is ook het beeld van de liefde tussen God en zijn volk.

Als meisjes mogen we het licht brengen
Als het kan ook als wijze meisjes …
Blijdschap om te doen ..
Blijdschap om samen te vieren ..

Herkennen wij niet iets van die blijdschap als we werkelijk iets voor een ander kunnen betekenen?
Geeft het niet een gevoel dat dit je diepste bestemming is?. Eens kwam in de Cathrien in het Open Huis een vrouw naar me toe. Ze vroeg me naar een gastvrouw. Ze wilde haar laten weten dat ze zo verschrikkelijk dankbaar was dat die, juist op een kritiek punt in haar leven, op haar weg was gekomen. Als ik die niet had ontmoet, zei ze, dan had ik het leven niet volgehouden en was ik er eenvoudig niet meer geweest. Een klein gebaar, oprechte aandacht, een blik vol liefde, kan een wereld van verschil maken. Het is geen loodzware opgave. Ieder kan het volbrengen. En het geeft je een diepe vreugde, want: gedeelde vreugd is dubbele vreugd.

God heeft mensen nodig om zijn liefde te verspreiden als licht in een donkere wereld.
Mensen die met Zijn ogen speuren naar hoop en nieuwe dageraad.
Mensen die met de woorden van het lied bidden: ‘Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen, of ergens al de wereld daagt, waar mensen waardig kunnen wonen en elk zijn lot in vrede draagt.’
Dat vuur van liefde, hoop en verlangen mag nooit doven.
Daarom ben ik zo blij dat wij hier elkaar hebben.

Want 10 bruidsmeisjes staan in Joodse kringen voor een geloofsgemeenschap.

Dat brengt ons naar vandaag, op deze zondagmorgen.

Naar deze plek waar iedereen welkom is, waar mensen elkaar groeten;
waar vriendschap is en liefde.
Een plek om op adem te komen, om bij te tanken, om elkaar te bemoedigen
Waar we goede woorden horen; een glimp mogen ontvangen van de liefde van God.

Wij zongen het zojuist: Heer, U heb ik lief; mijn sterkte zijt Gij.
Dat die liefde ons mag vervullen en wij zo mogen uitzien naar de komst van de bruidegom.

Er is een lied dat dit prachtig verwoordt:

'Totdat Hij komt, bestaan wij hier
wakend en wetend dag noch uur,
elkander dragend in geloof,
Gods woord verwachtend van omhoog.'

Dat we in deze verwachting de komende tijd tegemoet gaan.